

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XVIII. perducitur vsque ad Annum D.XC.
nempe ab Anno primo Iustini Senioris, vsque ad quintum Mauritij Augusti.
Complectitur annos LXXIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 541. Vigiliis Pap. Annus 2. Iustiniani Imp. 15. Theodibaldi
Reg. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14926

IV. BELISA- RIVS RE- DIT CON- STANTI- NOPOLIM.

...invenit hunc aram adone & dicitur in ... Theodorus ...

V. Procop. de adificiis Ivstini L. PICTURA DE VICTO RIVS BELISARIL.

Porto alibi idem Procopius ad tradit acceptas de duobus Regibus ...

VI. b Procop. de bello Grab. lib. 5. LANDES BELISARIL.

Et inquit idem auctor Byzantini civibus ...

VII. AGRICO- LARVM DAMVN- TAS.

Erge a pualto et agreste que homines tanta hie indolentia ...

VIII.

Ad cetera cum huiusmodi ornamenta perficitur quidem & ...

...a ista quoque & consideratur ad res gerendas ...

Imperator vero tota Deo beneficijs auctus & gloria ...

Hoc namque anno in Africa in provincia Byzacena ...

Imperator Justinianus Alamanicus Gothicus & ...

Imperator Flavianus Justinianus & C. Daciano ...

Si quid igitur Metropolitico Carthaginiensi ...

IX.

X. DE CONCI LIO BI- ZAZENO, c. lo calid. Ind amipro- fionem. B. Zazij

XI. BRICKET- TVM IV- STINIANI IMPAD DACIA- NVM.

* prole- titas.

XII. IVSTINI- AN-LE- GVM EC- CLESIA- STICA- RVN CV- STOS.

folia

...filius Patris. Data quarto Kal. Novemb. Imperij domini nostri Iustiniani anno 16.
XIII. Vidisti, lector, quantum deferat Imperator sacris Concilio canonibus, quorum fecit eodem & vindi- cem promittitur, atque ad hoc se de illis leges sancire, non ut abrogentur, sed ut confirmet, secundum alia ab eodem Imperatore in alijs editis constitutionibus sepius repe- titis, vel quae habent in Nouella constitutione hoc tem- poris data mensis Februarii, quam Oicandri editio iun- xit Nouellae centesimae vigesima tertiae. Expedi autem ut hic eius procerum recenseamus, quo apparet eiusdem Imperatoris meos, nimirum dum de rebus Eccle- siasticis leges sancit, non alium, quam se vindicem sacro- rum canonum praesentificum eum se habet a.

Si cuius leges, quarum potestatem nobis Deum pro sua in homines benignitate credidit, firmas ab omnibus custodiri ad obediendum fecerit, uti studium: quanto plus si ad abro- gandum circa sacrorum canonum & diuinarum legum cu- stodiam, qua super salute animarum nostrarum difformis sunt? Qui cum sacras canones custodiant, Domini Dei adiutorio digni sunt: qui autem eos transgrediantur, ipsi semetipsos iudi- cio tradant obnoxios, maiori iure eodem ratione subiacent sanctissimi Episcopi, quibus conuictum & commissum est & canones iniquitate & conferre: si quod eorum praetermissum fuerit, indemonstratum atque impositum reliquerint. Sane cum sacros canones a seruari non recte fuerint, diuersas ex eo pas- si per nos interpellationes contra clericos & monachos, & quosdam Episcopos, ut secundum diuinos canones non viderent, & quidam etiam inter eos inueniuntur, qui nec ipsam quidem vel sacra sancta oblatum vel baptismi rationem tenerent aut scirent. Dignis intelligentes & animo insipientes iudicium fore, quod nobis delata sunt, inquisitiones simul & cor- rectionem iustis canonice procederet. Si enim illa, qua a laico peccantur, generales leges non concedunt extra inquisi- tionem & vindiham manere: quomodo a sanctis Apostolis & scriptis super omnium hominum salute canonice statuta descripta patiuntur? Sane quibus ex eo maxime de praebendis in- iurata iustis prelatibus, quod non sunt sacra Synodi sanctis- simorum sacerdotum inacta, & a sancto Apostolo & Pa- tribus difformis sunt. Si enim hoc sanctis obseruatum, quilibet non minus grauium in Synodo accusatum, studuisse verique & sacra obsequia litigat, & temperanter vivere ne condemna- tionem diuinarum canonum subiret, &c. pergit dicere de or- dinatione Episcoporum, quae in constitutione Nouella centesima vigesima tertia habentur inserta. Data autem haec lex reperitur hoc anno sub Consulatu Basilij, deci- mo Kal. Martij.

Accidit vero, ut aliquando idem Imperator inuigilans vehementissimo studio super sacrorum custodiam canonum, dum videt eos ab ijs conuerti, qui magis obsequare debent. Episcopis non nihil commotus, aduersus ipsos insurgens, ne ex mutua indulgentia licentia peccaretur, Praefectos iussit decurrere prouinciam, qui eiusmodi Episcopos coercerent. Ad haec plane spectat illa, quam hoc eodem anno ipsis Kalendis Februarij Nouellam promulgauit constitutionem de ap- pellationibus: qua quidem cum ipse Iustinianus Imperator Deiretum se habere praeserret, non tamen fuit il- le fecundum scientiam: Etenim cum negligentes Episcopos & sine poena peccantes vult emendari, eo incau- te probabitur, ut praeter ius fasque per prouinciarum Praefectos ipsorum iudicia volentes exerceri, & si ipse conseruare ad maiores appellare Praefectos, & si opus esset, ab ijs id Imperatorem prouocare, haec quidem ita se habuisse, docent quae in exordio eius constitutionis ponuntur his verbis:

Per uocet ad faciem nostram serenitatem, quod tam inter Eu- frachum uicarij reuerendissimum & Tholone in Lycia ciuitatis Episcopum, & Syluam diaconum Ecclesiae Thelussensis eisdem in Lycia maritimae ciuitatis fuisse causa commota, proce- dit a sic illi prouocare diffinitus sententia, contra quam appel- lato praeterea est iudex igitur, apud quos appellatio uentura- bus dicitur ad nostram clementiam retulerunt, &c. haec ibi: quibus uideat ipsam Imperatorem sibi nimirum de

Ecclesiasticis iudicibus arrogasse: quoniam le canonum vindicem praefert, atque pro Ecclesiae seruanda illibata disciplina inuigilare proficitur, canones ipse conculcat, penitusque perit illas Ecclesiasticam economiam. Etenim non saeculares iudices causas iudicare Episcoporum & inferioris ordinis clericorum, sed Synodos Episcoporum, & si sit ab his appellandum, non ad Imperatorem, sed ad maiores sedes, ac denique ad ipsam Romanam Pontificem recurrendum, docent sacra sanctorum Patrum regula, ut ad iudicium ostendit, si usque probant. Tunc uero laici his se immiscere concessum, cum uel ad hereticos aut schismaticos comprimendos, uel ad ueris potentes uel discordes ab Episcopis in auxilium sunt uocati. Porro haec ipsa, quae fuerunt obiter pertractata, atque uidentur esse ab eodem Imperatore correctas, nam si qua de his fuerat ab ipso lex sancita, ab eodem patet est abrogata: siquidem nulli a eius sanctio inuenitur, qua Episcoporum causas a Praefectis cognosci uoluerit, & ab his ad alios saeculares iudices appellari, atque ab his ad Imperatorem.

At reuocemus orationem ad eiusdem Imperatoris Nouellam constitutionem centesimam vigesimam tertiam, cuius est titulus: De sanctissimis Episcopis a Deo ama- bilibus & reuerendisimis clericis & monachis, cui interta sunt, quae dicitur haberi in Nouella centesima trigesima septima data hoc anno sub eodem Consulatu Basilij, decimo Kalendis Martij: haec autem, de qua est sermo, hoc anno sub Consulatu Basilij data de quo officit Kalendis Maij ipsaque quadraginta quatuor dista. Ita capitibus: quoniam ob iustitiam uitandam prolixitatem hic de scribere praetermissimus, satis ad institutum esse, putantes, si capitum singulorum index hic apponatur, qui singulis ita affixus habetur:

- De ordinatione Episcoporum. cap. 1.
- De accusationibus Episcoporum. cap. 2.
- De Episcopis, qui ante ordinationem Ecclesiae res suas obtulerint. Et quid pro cathedratico dari conueniat. cap. 3.
- De Episcopatu a seruis & ascriptis fortuna hominum liberet. cap. 4.
- De presbyteris & diaconis & subdiaconis cognitione iure ad tu- telam uel curam uocato. cap. 5.
- De clericis a muneribus personalibus & negotijs saecularibus ab- stineant. cap. 6.
- Ne Episcopum dicendi testimonij causa uocetur. cap. 7.
- Ne propter quamlibet causam Episcopum ad saecularem iudicem trahatur. cap. 8.
- Ne Episcopi proprias Ecclesias relinquunt. cap. 9.
- De Archiepiscopi & Patriarchae supra annu singulis Concilia & Synodos celebrant. cap. 10.
- Ne qui ante cause exitum excommunicetur. cap. 11.
- Quales esse debent, qui in clericos ordinantur. cap. 12.
- De atate presbyterorum & ceterorum clericorum. cap. 13.
- De uxoribus clericorum, ne uidelicet diaconum, uel subdiaconum qui ordinantur, nisi ante ea pollicitum sit abique uxore continen- tiam ritam duxerit. cap. 14.
- Quibus causis curiales clerici ordinari possunt. cap. 15.
- De ordinatione gratis fiant. cap. 16.
- Quomodo seruis ordinari possit, aut ascriptis. cap. 17.
- De adhiatorijs Ecclesiarum. cap. 18.
- De omnes clericis res suas in sua potestate habeant. cap. 19.
- Quibus poena subiiciantur clerici, qui falsum tulerint testimo- nium. cap. 20.
- De clericis apud proprium conueniantur Episcopum. cap. 21.
- De Episcopis apud proprium conueniantur Metropolitanum. cap. 22.
- De economis & similibus apud proprium Episcopum conueniantur. cap. 23.
- De Episcopis illis, ubi deliquerint, conueniantur. cap. 24.
- De apocripho. cap. 25.
- Ne Episcopi legationis nomine conueniantur. cap. 26.
- De monachis per praetor aeterni se defendant, & de quantitate sportularum. cap. 27.
- De modo sportularum in persona clericorum. cap. 28.

LIQUAN- DO CAKO- NESCON GYLICATI.

XVII.

XIII. CAPITA CONSTI- TUTIONIS IUSTINIA NI CXXIII.

Ne clericis mulieres superinductas in propriis domibus habitant. cap. 19. De dactylis. cap. 20. De his, qui in Ecclesia Episcopo vel alii clericis iniuriam inferunt. cap. 21. Ne laici faciant Litanias sine Episcopo & clericis & crucibus. cap. 22. De monasteriis & monachis. cap. 23. Ut Abbas non tam antiquitate, quam bona estimatione censendus sit & eligendus. cap. 24. De monachis non solum videntibus. cap. 25. Ut monachi in uno conclave habitent. cap. 26. Conditionem nuptiarum vel liberorum non exquirere, si quis monasterium in hereditate cap. 27. Ut qui monasteria ingrediuntur, se suaque deducant monasterium. cap. 28. Ut saluti pensionibus per monasteria ingressum simpla tantum artha reddantur. cap. 29. Servire aut vxor ingrediatur monasterium. cap. 30. Non licere parentibus ex herede filios, qui ingrediuntur monasteria, velut ingratos. cap. 31. De monachis monasterium deserente. cap. 32. De aprioribus sanctimonialium. cap. 33. Ne licet laici & senex vel monachi schemate. cap. 34. Atque demum ad Petrum Praefectum Praetorio ista habet epilogus. Tria igitur gloria, qua per praesentem legem in perpetuum valituram vestra sancit tranquillitas, per omnia custodiri providet. Data Kalendis Maij, Constantinopoli, Iustiniano P. P. Aug. Basilio V. C. Cons. Mjja Petre Praefecto Praetorio.

XIX.

a Nov. 17.

Sed & hoc anno mense Martio idem Iustinianus Imp. de Ecclesiasticis titulis & privilegiis atq; alijs Nouellam Constitutionem edidit, cuius est hoc exordium: De regulis Ecclesiasticis & privilegijs, aliquo capitulo ad sacrosanctas Ecclesias & reliqua venerabiles domos praesentem praesertim legem, moxque de quatuor Synodis ibi sic primum decernit.

XX.

DE QUARTOR CONCILII LIBERTINIS DECRETIS.

Sancimus igitur vicem legem obtinere sanctas Ecclesiasticas regulas, qua a sanctis quatuor Concilijs expressa sunt aut firmata, hoc est, Nicena trecentorum decem & octo, & in Constantinopolitana sanctorum centum quinquaginta Patrum, & in Ephesina prima, in qua Nestorius damnatus, & in Chalcedonia, in qua Eutyches cum Nestorio anatematizatus est. Praedicta non enim quatuor Synodorum dogmata sunt sanctas Scripturas acceptissimum, & regulari sicut leges observantur, & de sede Constantinopolitana, ut primum locum post Romanam teneat, ita constituit.

XXI.

DE SEDE CONSTANTINOPOLITANA.

Ideoque sancimus secundum certam definitionem, sanctissimum seniorum Roma Papam primum esse omnium sacerdotum, beatissimum autem Archiepiscopum Constantinopolitanum novam Roma secundum habere locum post sanctam Apostolicam seniorum Roma sedem, alio autem omnibus sedibus preponatur, hanc ipsam quod sciret non esse Imperatoris auctoritatis ordinem praescribere sedibus, ex eadem Synodo definitionibus id se non de finire, sed de se ipso promulgare, seu confirmare testatur. Verum hanc quidem perperam: etenim cum tam ex Concilio oecumenico Constantinopolitano, quam etiam Chalcedonensi id sibi Episcopus Constantinopolitanus vendicare conatus esset, & duertatus est sanctus Leo Papa, v. superioris tomo demonstratum est. Sic igitur non tam ex iure canonum id sibi arrogat Imperator; quam contra omnes ius fasque praesumit.

XXII.

Subiicit his de alijs Ecclesiarum privilegijs concessis possessionibus Ecclesiasticis: de praescriptione quadraginta annorum ad loca venerabilia pertinentem: de definitione Ecclesiarum, ne in domibus privatis vel fundis Missae celebrentur: ut legatum Deo relictum illi debeatur Ecclesiae, ubi testator domicilium habet: de his qui quatorum & diffeasi iusserint: de qua legatis pro capitiuum redemptione relicto, ut ab Episcopo presertentur, neque locum Falcidia in pijs legatis habeat: Itemque in libertate Episcopi, ne testari possint de his, quae post Episcopatum & equiverint. De hereticis illud ad-

didit, ne ab Ecclesijs vel privatis res tumonabiles, quoquo titulo accipiant, neque hiedem ipsi heretici noua oratoria aedificent. Ad postremum vero de Orphanotrophis illud additur, ut instar tutorum, cum bona hospitalium administrant, inuentarium conficiant. Hanc Imperator ad Petrum Praefectum Praetorio, ad quita perorat: Quae igitur per praesentem legem in perpetuum valituram vestra sanxiat tranquillitas, tua celsitudo edictis solemniter in hoc vobis propositis, ad omnium student pervenire iustitiam. Nos enim praedebimus, quatenus sine collatorum diffidio fiat etiam in provinciu manifesta. Data 5. Kal. Aprilis Constantinop. D. N. Iustiniano PP. Aug. Basilio V. C. Consulate.

Sed hic obiter notandum est, quod cum agens de xenodochijs Imperator mentionem habet celeberrimi hospitalis Mariae Sanctae, seu poctus (ut Constantius legendum magis putat) memoriae Samonis: sciendum hoc antea exultum incendio, ab ipso Iustiniano Imperatore fuisse restitutum, ut Procopius verbis testatur: Erat hospitale, in quo recipiebantur levis & infirmi, superioribus annis a religioso quodam viro, cui Samson nomen erat, extructum: restabant quaedam vestigia, neque gregarius militibus satis commoda: sacra perierant vna cum templo exusta & collapsa. Instauravit illud nobile hospitale Iustinianus structura splendidiore magnificentijs & manserunt multitudine multo amplius. hanc Procopius: ex quo corrigis auctorem vitae Samonis, ubi habet, non restitutum, sed erectum hoc hospitale ab ipso Iustiniano Imperatore fuisse, cuius & tempore eundem Samonem vixisse putant. Sed & habes, in quo patet Cedrenum redargui, qui existimavit penultimo anno Iustiniani ipsius idem xenodochium consurgisse. Diximus de eo in Notis ad Romanum martyrologium die vigesima septima Iunii, quae tam apud Graecos, quam etiam Latinos digno sanctitatis titulo celebratur eiusdem sancti Samonis natalis dies. Quod insuper ad idem hospitale spectat: omnium fuisse primarium, sub quo alia constituta essent, quae in eadem Nouella leguntur, ostendunt nois verbis: Servari autem iubentur venerabiles orphanotrophos huius regiae vrbis, & xenodochia, quod vocatur sancta Mariae Sanctae, & sub eius gubernatione constituta oratoris & xenodochus aut venerabilibus domibus omnia privilegia quaequoque habet maior sanctissima Ecclesia Constantinopolitana. Est etiam mentio huius xenodochij sancti Samonis in alla e constitutione eiusdem Imperatoris: ubi secundum electionem Constantinam legitur, sanctae memoriae Samonis loco, sanctae Mariae Sanctae. Porro eiusdem hospitalis sancti Samonis presbyter fuerat (ut dictum est) Mennas, qui hoc tempore erat Constantinopolitanus Episcopus, sed de his satis.

XXIII. DE HOSPITALI SAMONIS. b Praep. ad edict. in fin. Imp. lib. 1.

* memoriae Samonis c Nov. 17. 107. 2.

Hoc etiam anno Kalendis Iunii idem Iustinianus Imperat. constitutionem d edidit de praescriptione, qua antiquum privilegium concessum Ecclesiae centum annorum, quod vide licet esse licitum seminarum, satis existimans fore quadraginta annorum periodum, ut Ecclesia sua sibi valeat vindicare. Quo item anno idem Imperator, qui adversus Samaritanos Christianorum hostes leges scripserat, monitus a Sergio Episcopo Caesariensi, qui eorum ad meliorem fugam restitutos, fidem fecit, novam edicta sanctione, penas in eos sanctas antiquat, fixat hanc constitutio e Nouella sub Consulate Basilio data anno 17. Imperatoris. Sed videamus, quas hoc patere anno idem Imperator, qui multus fuit in exagrandis hereticis, aduersus eos complures edidit sanctiones: quorum prima rase habet data ad Mennam Constantinopolitanum Episcopum f.

XXIV. d Nov. 17. & dicitur ead. 2. 107. 2.

PRO AMARITANIS IVSTINIANI SCRIPIT.

e Nou. 17. 107. 2. 1. 10. 2.

f Nov. 17. 107. 2. 1. 10. 2.

Primum esse & maximum bonum omnium hominum, et idem vere & immaculata Christianorum fidei rectam confessionem, ut per omnia hoc roboratur, & omnes orbis terrarum sanctissimi sacrosancti ad concordiam copulentur, & consensum immaculatam Christianorum confessionem praedictam, & omnem confessionem, qua ab hereticis invenitur, auferant, quod ostenditur ex diversis scripturis a nobis libris & edictis. Sed quoniam heretici neque Dei cogunt timere, neque interminatam tabulam panis ex legem severitate considerant, diaboli operi implent, & quos-

XXV. ADVERTICOR SANCTIO.

dem

dam simplicem seducendo, sancti fidei catholica & Apostolica
Ecclesia adulteris collatis, & adultera doctrina latent et fa-
vorem: postea existimatum per presens nostrum edictum mo-
vere et cogitatos sine quatuor & septuaginta ab heretica ve-
sentia, & nec abierunt quicquam per simplicitatem perdant. Je
magis concurrens ad sanctam Dei Ecclesiam, in qua recta tradi-
tione legitur, & annis hereticis: cuius principibus suis antea homo-
nitas: nisi enim volumus omnes, quos si de caetero aliqui in-
veniantur conterriti collecti in facie, aut apud sanctos colle-
cti: nonne quaequam omnino eos sermos, sed datus quidem, ubi
illorum de impio et sancta signamus Ecclesiam autem, qui
collegunt aut apud se colligunt, ex constitutionibus, penam infer-
unt, annuunt in eis in eis. Data pridie Non. Aprilis Constanti-
nae, D. N. Iul. PP. Aug. Basilio Constante. Sed & aliam edidit fan-
tione, & ne prius legis doris fuerentur hereticae ser-
mine. Id quidem hoc anno sub Consulatu Basilij, & Ka-
lend. Maij, seu potius Martij, & antequam inchoaret deci-
mum equitum annum dem Iustinianus Imperator, in am-
si Ma j dixerimus, loco anni decimumquinto, quintus deci-
mus in fine constitutionis ponendus esset. Ad eum
quoque aliam constitutionem in hoc anno datam Kaien-
dis Februarij, ut heretici omnes velut ingrati & parenti-
bus essent exheredandi, Catholici tantum filius ab eis
hereticis instituitur. Haec omnia de sanctis hoc anno legi-
bus Ecclesiasticis, iam reliqua protulimus.

Eodem anno decimoquinto Iustinianus Imp. de Auxi-
mitis populo ad fidem Christi convertis Cedrenus hinc
habere: Anno decimoquinto Iustinianus Imp. Adaldu Auximita-
rum Rex Iulianum Damiano Hebraeorum Regi, quod
Christianus Christianus inter fecisset, non se Christianum fore, si
Homerus, quibus ille imperabat, visisset. Et quidem com-
missi praedia sunt eis, auxiliante Deo: viliamque Regem eorum
Damianum potestatem redere, postquam est regno & Regia.
Utriusque Deo gratias ago, misit ad Iustinianum, ab eo que fuit E-
piscopus & clericus mitti perit. Ita ut regio Christi fidem am-
plius, hinc etiam sunt & Christiani facti. haec ipse, que
tam sepe contra in Mithella narrantur, pauloq;
finitis explicavit. Habebat namque illis in regionibus
magna potentia viguisse, atq; Reges facere conluevit,
que dicta sunt superius, dum Aetiae martyris, & socio-
rum Acta retulimus, satis ostendunt. haec de Auximitis
ad fidem Christi conversis. Ad Homeritas autem tam
ante Evangelium peruenisse ex Procopio e dictum est,
occurrit & Actis Aetiae martyris & sociorum, ij deo
que Christianam Regem datam, sed eodem e medio
subrogato, sublatum Abrahama, idem Procopio
traditio successe videtur Damianus, de quo agitur
Rex Habebat.

Hoc eodem anno Domini quingentesimo quadra-
gesimo primo, a Gordiano d ponitur consummatum
martyrum sanctorum Placidi & sociorum in Sicilia a py-
rae vltimum sed dum hunc ipsum annum auctor nume-
rat Iustinianus Imp. decimum tertium, plane erratum li-
quet in numero. Quod si sub dicto Imperatoris anno de-
cimo tertio eodem martyrio cotortatos vult: tunc dice-
dum erit: si per passus anno Christi quingentesimo trige-
simo nono. Quod vero ad eodem martyres pertinet, eos
quidem egegerim fuisse coronam martyri consecutos, cu-
m nullatenus reuocari possit in dubium, siquidem eodem
annorum Ecclesiae tabula titulo martyri inter Sanctos
allectos habent atq; descriptos die quinta Octobris, qua
eodem natalis dies annuiteris memoria celebra-
reccit: tamen auctore, qui sub nomine Gordiani e
conscriptus Iustinianum, multis ipse reperit extortibus de-
praecata, vlt in primis, quod habet hos affectos martyrio
a Mamuca Duce, eodemque Agareno pyrata missos ab Ab-
dala Agarenorum Rege in Hispania pyrante: cu non Ab-
dala, sed Theudis, itemq; non Agarens, sed Gothus his
sepebus (ut patet ex Iudoro & scriptoribus omnibus)
in Hispania regnare. Agareni vero, seu Saraceni longe
post hoc tempora in Hispania regnare coeperunt, cu post
Muzam Abdalaziz, sine Abdalassus eius filius, captis
quibusdam Hispanis civitatibus, anno Domini septin-
gesimo decimo sexto Rege se gessit. Sant & complura
Annal. e. l. Tom. 7.

ata apud eundem pseudo Gordianum, quae & tempore
te & rationi repugnant, & contradicunt historice veritati.
Eiusdem quoque sunt generis epistolae, quae sunt Gor-
diani, siue aliorum nomine apud Leonem Olfensum in
appendice leguntur Chronici Cassinensis, in quibus nul-
la coherencia inest, appositis a mendaciorum effictore
Consulibus, cum annis ibidem notatis Iustiniani Imper-
atoris. Et ut haec obiter attingamus, extrant ibidem litterae
eiusdem Iustiniani a Placidam nepotem suum datae an-
no duodecimo ipsius Iustiniani Imp. (qui est annus Do-
mini quingentesimus trigentesimus octauus) sub Consulatu
Boetij & Cethegi, addito anno tertio, quorum nulla est
mentio, quod vna simul gesserint Consulatu, sed diuer-
so tempore inter se & a dicto Imperatoris anno longe re-
moto: siq; de Cethego Consul fuit anno Domini quin-
gesimo quarto, Boetius quingentesimo decimo, sub
anno vero duodecimo Iustiniani Ioannes & Volusianus
(ut vidimus) Consulatu gesserunt. Qua pariter censura
corrigas, quae ei subijcitur, Theodorae epistolae ad S. Pla-
cidum ipsidem Consulibus & anno Imperatoris datae.

Sed maiori indiget castigatione eiusdem Imperatoris
Iustiniani nomine litterae illae ij dem coniunctae, quibus
salua vult esse Cassinensi monasterio, quae Terentius
Placidi patens quae Iustinus senior Imp. eidem con-
silio contulisset, nempe villas, rura, castra, oppida, ciuita-
tes, & municipia ibidem recentia, & quidem non parua
vel exigua numero. At quana sub Theodorico Gotho-
rum Rege esse poterant alicui Romanorum Patricio op-
pida & ciuitates? Vel quae Iustinus Imp. eiusmodi in Ita-
lia existentia potuit donasse non sua? nec enim glebam
Imperator Orientis sub Theodorico Rege in Italia possi-
debat. Et quid illud ad finem? Ex nimio manu propria sub-
scriptissimas, cum teste Suida Iustinianus litteras penitus ig-
noraret? Et quomodo (ut superiores epistolae) eadem
data legitur sub Consulibus Boetio atque Cethego, anno
duodecimo eius Imperij? Et que insuper ridenda
illa subscriptio testium: Theodericus Rex aquilifer, Basili-
rius dracifer, Mauritiu leonifer, Tiberius lapsifer? Ac deni-
que quomodo subscriptis potuit et privilegio anno
duodecimo Iustiniani Imperatoris Theodoricus Go-
thorum Rex, com longe ante haec tempora decessisset,
& post eum Athalaricus, inde Theodatus, ac postea Vi-
riges eo anno duodecimo Iustiniani regnaret? Sed missa
istae, quae dolemus ab aliquo otioso conficta, ut pote
non (ut vane putat) illustrare res Patris sanctissimi Be-
nedicti, sed obscurare et potius istiusmodi mendacis, de
sacrum instar nobili globis fulgentis vbiq; radiis solis
oppositis: miramur vero magis eadem ab eiusdem facti
ordinis monachis vris doctis non fuisse reiecta, & obli-
uione omnino sepulta. Non indiget qui eos primus tan-
tus genuit Pater, neque ab eo descendens sancta & gene-
rosa posteritas per cuncta saecula in Ecclesia Dei feliciter
propagata & sacris tamis mirifice dilatata, hisce menti-
tis glorie titulis sine ex sanguinis nobilitate, siue ex di-
uitiarum ampli u sine comparatis: qui etsi nec his omni-
no auctore, ex virtutibus tamen terrae caeloque sunt red-
diti celeberrimi. Sed de his haecenus.

Hoc eodem anno, qui post Consulatum Paulini repe-
tur in scriptis idemque Childeberti Francorum Regis
vigentesimus septimus (ut ex his, quae a superioribus exordio
dicta sunt, patet) Theoderici vero post obitum patris
regnantis vni decimo a Aruernis in Gallia Concilium cele-
bratur, cui etsi pauci numero, meritis tamen excelsis quin-
decim interfuerunt Episcopi: nam eorum nonnulli ege-
gia claruisse sanctitate noscuntur. Antequam autem de
rebus in adeo praecario contentu gessis agamus, eos pri-
mam qui in tam nobili sacerdotum concilio prominentes
flores intuentes, simulque fructus ex eorumdem probe
factis ante carpentes, quoniam qualesue isti fuerunt, cupi-
dius audiamus: gratior namque ille habebitur sermo, quae
animi primo virtutes comendant, secundum illud Pro-
uerbiorum: Cor sapientis erudiet os eius, & labia eius addet gra-
tiam: sicut mella, composita verba, dulcedo anima, sensus usque
Praeterea hoc tempore eidem Aruernensi Ecclesiae, in
qua

XXIII.

NOMINE
IVSTINI-
ANI SVP-
POSITAE E-
PISTOLAE.

XXIX.
DE FALSO
PRIVILE-
GIO IVSTI-
NIANI
IMP.

XXX.
ARVER-
NENSE
CONCI-
LIUM.

XXXI.

DE S. GAL- LO EPISC. ARVER- NENSIS. Greg. de chor. mart. lib. 2. c. 23.

XXXII. DE S. GREGORIO EPISCOPO LINGON- b. Fortun. carm. lib. 4.

XXXIII.

e Rem. Mar. tyrolog. die 15. Octob. 3. Fortun. carm. lib. 3. DE S. HILARIO GALITANO.

XXXIV.

e Fortun. carm. lib. 4. DE DYONISIO RVRICORVM.

qua Synodus est celebrata, ille magis nominis Gallus sanctitate conspicuus, tenuitque in lectione secundum locum, idemque haud imparis meritis S. Auiti successore cuius genere proenisse gloriatur Gregorius Turonensis civitatis Episcopus, qui eundem Gallum patrum suum fuisse testatur a, de quo etiam complura admiratione quidem digna concipit, ex quibus (ne ieiunus omnino abscedas, fame ex fama tanti viri tibi paria) hoc modo vnum breuiter accipet: Cam autem Aruernensi civitati maximo intendit cremaretur, & hoc Sanctus compressisset, ingressus Ecclesiam, dicitur Dominum ante sanctum altare cum lacrymis exoravit, surgensque Evangelium comprehendens, aperitque obuiam se igni obtulit: quo obtemperante, protinus ad aspectum eius, ut a omne incendium est excidium, ut nec facile quidem in eo igne remansissent hec Gregorius: quomodo vero lue gallante, eadem civitas Aruernensis, ubi Synodus acta est, ab ipso fuerit liberata, suo loco opportunitatis dicatur sumus.

Quitertius ordine ponitur Gregorius Lingonensis Episcopus, a quo sanctitate clarus est habitus: de eo vero fuisse superfluum, si eius subscriptio doceret: ad triginta duos haecque annos sedisse Episcopum, Venantium Fortunatus in epitaphio eius testatur, quod hic tibi describendam putamus:

Postquam fiderem disrupsi Tartara Principis, Sub pedibus iusti merrimica iaces. Hoc veneranda sacri restatur via Gregori, Qui modo post tremulis intras honore polos, Nobilis antiqua decorem prae parentum, Nobilit gestu nunc super astra manet, Arbitr ante erex, exlucit puer ipse sacerdos, Quos domuit ludex, seuit amore Pater, Triginta & geminis direxit ouile per annos, Et grege de Christi gaudia pastus habet. Si quae meritis, prodant miracula verum, Per quem delictibus fertur amica salus.

Cum ergo sanctificatione Fortunati triginta duos annos sedisse Gregorium certum sit: vix dicendum est, ipsum fuisse creatum Antistitem Lingouiensem anno Domini quingentesimo nono, quo interfuisse reperitur Concilio Epanensi (vt suo loco dictum est) & hoc anno pariter viuere desisse, quo ipius sedis episcopus annis triginta duos fecundus: cum & in locum ipsius successit S. Terricus, de quo inferius opportune dictum fuit.

Quarto autem loco scribitur, subscibiturque Hillarius Episcopus Gaballitanus, qui & ipse sanctitate insignis certa die colitur in Ecclesia, qua è terrenis fuit ad superna vocatus: ad quem extat carmine missa salutaris Fortunati in hunc modum d:

Lux serena animi semper mihi dulcis Hilari, Quamuis absintem quon mea cura videt, Cuius honestas amor tamum meo corda replentis, Vt sine se nunquam mente vacante loquar. Versum exiguu mandatum vota salutaris, Qua dedit affectus, sunt tibi grata precor.

hæc ad eum Fortunatus. Hunc sequitur ordine Ruricus Episcopus Lemouicensis, quem præter egregiam motum præstantiam, aulta etiam nobilitas, qua Anicianæ familiæ iunctus erat, reddidit clarior. Quod autem tanti viri antiqua prolapsa Romani sanguinis illustrissimi obscura memoria relicta sit, vnicuique extat ipsius glorie monumentum ab eodem Fortunato postea traditum (quo nomine plurimum et debent antiquitatis studiosi) hic intendendum erit, nempe scripti ab eo ipsi post obitum epitaphi unum versibus istis:

Inuida moti apido quomodo mouerem huius, Non tamen in sanctis nec a tenere valeo. Nam postquam emens domum serua Tartara Christum, Insuperum meritis sub pede vicia iacet. His sacra Pontificum rogo radantia mundo, Membra sepulchra rogoque ipse vna ostia colit, Rurici gemini flores, quibus Aniciorum luoia parvula, culmine roma fuit,

Accumulante gradus prænominis sanguine necis, Exultant pariter hoc anno, iude nepos: Quod geminos audis Ruricus, haud alium ab hoc illum exillimo seniore Ruricum vnum, doctrina insignem in Gallis item degentem, ad quem plures extant Sidenij Apollinaris Epistole f. Sed audi eiusdem epitaphij reliquos versus, quibus amborum præclara facta narrantur.

Tempore quoque suo fundans pia templa patrono, Ille Augustini, candidus ille Petri. Non enim in Africa tantum, ubi elaruit S. Augustinus, magno religionis cultu profecerunt Fideles eiusdem Sancti memoriam, sed etiam in Gallia (vt vides) in eius honorem templa erigere conseruerunt. Sed petg et:

Hic probus, ille pius, his seruis, ille feruus: Certantes pariter quis huius maior erit. Plurima pauperibus tribuentes diuitis censu, Miserrant colos, quas sequerentur opes. Quos spargente manu redemptos crimina mundi, Inter Apostolicos credimus esse choros, Felices quibus de Nobilitate sperat.

Mercati in cæcis iura Senatus habent. hæc Senus Fortunatus, cui molium etiã debemus, quod dum vnus Rurici facta quartum, alterum seniore Ruricum æque virtutibus egregiam inuenimus.

Sed & qui hunc in subscipione subsecquitur Nicetas Episcopus Treuetensis, & ipse his temporibus Gallias illustravit, spectatur vbiq; virtutum excellentia & miraculorum editione, relatuque inter Sanctos logi memoria in Ecclesia peruenit. Scripsit autem præclaras ab eo res gestas Gregorius Turonensis g. Interius vero de eodem nobis nonnulla opportunitati occasione dicenda: sed hic tantum de eo illud memoriam reuocasse satis, eius opera factum, vt Theodoberus Rex, de quo est mentio in eiusdem Synodi præfatione: ad meliorem frugem conuersus sit.

Qui vero nonus ordine relictus, Flautus est Remensis Episcopus. Ex quo velim obseruare, plane errore deceptos, qui S. Remigij eiusdem Ecclesie Episcopum ad Deum transitum referunt ad annum Domini quingentesimum quadragessimum quintum. Nam quomodo ad illud tempus potuit Remigius peruenisse, si hoc anno sedisse Flautus reperitur, quem & præcessisse ponitur Romanus eiusdem S. Remigij, primus successore? Par erat (si licuisset) Antistite celeberri Foscorum Apostoli ex hac vita ad Deum transitum certo signasse in nostris Annalibus, sicut die, ita & anno: sed quod de his ab illis scriptis mandata ferunt, haud eimmodum esse noscuntur, quæ immobilis veritate subsistant, inuiti abstinere cogimur, & non nisi hic dumtaxat obiter meminisse: Gregorij enim Turonensis sanctificatione asserentis septuaginta annos & amplius sanctum Remigium sedisse, & hinc marti asserentione dicentis vixisse in Episcopatu annos septuaginta quatuor, iualuit opinio illa, vt qui creatus habetur Episcopus anno Christi qua dringentesimo septuagesimo primo, idem peruenit ad annum quingentesimum quadragessimum quintum, sed Synodalla Acta maiorem vendicant sibi fidem: ex quibus liquet neque ad annum Septuagesimum peruenisse. At reliqua de Aruernens. Synodo percurramus.

Qui vero penultimo loco scriptus ponitur Desideratus Episcopus Verdunensis, ipse est, de quo plura Gregorius k Turonensis habet, & inter alia, quæ ad hanc ipsam Synodum spectare posse videntur in commendatione Theodoberi Regis Francorũ, cuius est mentio in eiusdem Synodi præfatione, ait enim: Desideratus Verdunensis Episcopus, cui Theodoricus Rex multas irrogauit iniurias cū post multa exilia, & damnata ad libertatem propriam, Domino iubente, redisset, & Episcopatu apud Verdunensem vnum fatuatur: videns habitatores eius valde pauperes at q. destitutos, dolebat super eis. Et cum ipse per Theodoricũ de rebus suis remansisset extraneus, nec haberet de proprio qualiter nos consoleretur: bonitatem & clementiam circa omnes Theodoberi Regis carnis, misit ad eum legationem, dicens: Fama venit atis tua in vniuersa terra & vultur, cum tanta sit tua largitas, vt etiam nō petentibus opem

Isidor. lib. 4. epist. 16. lib. 5. epist. 11. lib. 8. epist. 10. PRÆCLARA FACTA RVRICORVM.

XXXV. DE S. NICHTO TREVENTENSIS EPISCOPO. Greg. Turon. Epist. 10. Truan.

XXXVI. DE FLAVIO EPISCOPO REMENSIS. Greg. Turon. Epist. 10. Truan.

XXXVII. Greg. Turon. Epist. 10. Truan. lib. 4. cap. 14. DESIDERATUS EPISCOPI VERDUNENSIS. cælia.

IESV CHRISTI
Annus 542.

VIGILII PAP. IVSTINIANI IMP. 16.
Annus 3. TOTILÆ REG. 1.

CHRISTI annus quingentesimus quadragesimus
Secundus ab hinc nouis Consulibus inchoatus, post
Basilijs Consultum in scribitur, idem à Procopio belli
Gothici septimus numeratus: quo, nono occiso Rege
Theodibaldo, Gothi exierunt in regnum Araricum,
quo etiam paucos post mensis perempto, Totilas regni
accepit, hæc plinius idem Procopius tradit. Theodi-
baldi Totilas nepos fuit, ingenio & viribus præstant, in
flagellum dominantium in Occidente Grecorum in re-
gnum euectus: qui hoc ipso anno, non amplius quam
quinque millium Gothorum collecto exercitu, bis colla-
tis signis, apud Faventiam in Emilia primam, inde a-
pud Florentiam in Tuscia Romanorum exercitum su-
perauit: reliqua autem ab eo fortiter gella, eademque à
Procopio enarrata, suis locis annis singulis (cum tamen
instituti ratio exigeret) Annalibus inteximus. Hoc igitur
anno hæc facta esse, quo Procopius numerat annum se-
cundum belli Gothici, non est, quod in dablum reuocari
possit: nam et id ex eiusdem auctoritas est confirmari
asserit, dum Totilam regnante annos vndeicim dicit
obisseque anno decimo octauo eiusdem belli: cuius fa-
ctis sententia illustratur Agathias, qui eiusdem Toti-
æ necem ponit post vigesimum sextum annum Iustiniani
Imperatoris. Hæc de temporis ratione adeo certa & pro-
bata reliquæ oportuit ad redarguendos errores men-
dacia compingentium, de quibus inferius sermo erit,
modo res Orientis insulamus.

Iustinianus Imp. redempta (vt vidimus) pace à Cos-
thoe Rege Persarum, adiecit auxilium, vt incensam ab
eo Antiochiam restitueret atque muniret: quænam au-
tem ille exerceat ædificia, Procopius plurius refert, vb
postquam ea, quæ ad ciuitatis munitionem pertinent,
exacte descripsit, hæc de alijs ibi erectis ædificijs narra-
t: *Vniversam urbem ab hostibus exflam ipse reparauit, purga-
tu carbonibus & cineribus, liberam æta reddidit. pavementum
vrbis ex alio factum instruit, hinc autem distinxit urbem portibus & for-
tibus angustis discriminat, constituit fontibus & aquarum
fontibus & dablum. Et quibus vrbis exornantur, theatrum, bal-
neum, & alij ad speciem decorantur, quibus vrbis felicitas illustrari
consentit: & vt facile & citra laborem incolæ suas ipsarum do-
mos instruant, præstitit. hoc modo Antiochiam nunc illustratorem
esse quam prius contigit. Nec etiam Dei genitrici ingenium templum
dedicauit, cuius splendorem & magnificentiâ oratione æqua-
re impossibile est. Præterea Michaeli Archangelo magnam admo-
dam adem consecrauit: Prædicit & pauperibus agrorum diligen-
ter & domo & su, quæ ad vrbem & infirmorum mutationem
pertinet, ordinatis seruis vrbis, & seruis mulieribus. Nichilo-
minus prædicit, & peregrinis ex opportunitate factis hic in-
quisitum. hæc Procopius de ædificijs à Iustiniano Antiochie
excitatis, cum ad eandem restituendam ciuitatem ex in-
terro operam dedit. Sed ad res Occidentis conuertamur
orationem.*

Hoc eodem anno Clotharius & Childbertus fra-
tres Francorum Reges aduersus Theudem Gothorum
Regem Araricum in Hispania regnamem mouent exerci-
tum, victoresque Cæsariugustam vsque peruenientes,
eamque obidentes, S. Vincentij martyris sacris exuuijs
ciuitate defensa, illidemque dono ab obfessis acceptis, in
Gallias redierunt ouantes. De tempore fidei facti Si-
gebertus. Quod ad bellum apparatum pertinet, constat
Childbertum maxime piam, summa religione nuncu-
patis Deo vrbis, precibus nifum Sanctorum, eandem ex-
peditionem auspiciatum esse, cuius rei causa liquet con-
uenisse S. Eufichium eremiam, à quo & responsum de
victoria letus accepit, vt paulo post d. Auri sumus. Porro
de rebus tunc in bello gestis hæc S. Gregorius narrat
eiusdem seculi scriptor.

I
OCCISI
REGES
GOTH.

c Procop. de
bello Goth.
lib. 2.
TOTILAS
REGNARE
COEPIIT.

II
ANTIO-
CHIA A
IVSTINIA-
NO IMP.
RESTITVI
VR.
c Procop. de
adib. Iustin.
imp. lib. 2. in
fin.

III
FRANCOR.
BELLUM
IN HISPANIA.

541.
Ipsam paginam. Regis, si pater tuus habet aliquid de pecunia, non
accusandus, qui tunc vrbis relictus valemus cum, in nego-
cium exierit, hunc in modum inuitate nostra, sicut vrbis ha-
bit, præstitit, pecuniam tuam vrbis legitime reddemus.
Tunc illi patata comestus, septem et multa aureorum præstiti.
Quæ illi accepit per suas cunctas erogat. At illi negotia exerce-
ti, dicitur per hos effectus fuit, & vique hodie magni habentur.
Cumque accedat Episcopo deus am pecuniam obtulisset Regi,
respondit Rex: Non habeo necessarium hoc recipere: illa tibi
fuit, si digne sume tua pauperes, qui opprimuntur in opibus,
per tuam magnificentiam in maiorem letitiam sunt relictus. Et re-
tulit accepit, antequam illi daretur, sicut huculq. Gregorius.
Cum igitur ex his Theodorici morte in expoliatione
sacerdotum tyrannicis: caulam intelligis, cur in hoc
eodem Concilio Patres eos damnauerit, qui à Regibus
bona Ecclesie vni pangerunt in seculum impetrarent.
ait namque hæc Gregorius: *Episcopi Theodorici Regem tem-
poralia iniquo germen coparant pulchre, vt sacerdotum aut
reuerentia à Regibus aut coparetur à clericis. Ad hæc, in-
quam, primum pertinet, quod idem sanctissimi sacer-
dotes secundum canonem sic statueret: *Nam etiam, vt sacrum
quæ potestatem habent non vrbis querat, sed meritum diuinum
vrbis aut vrbis coparetur et vrbis, sed vrbis atq. eminenti, si-
milis dignitas episcopi omnino confectus est, non pauperum
fuerit, & in merito canonis: Ne à potentibus sacrali clericis
contra præceptum vrbis modo erigantur, acque in quarto
canone: Qui regulam Ecclesie pertinet à Regibus, & horrende
capitatis impium egentium sustulissent rapunt, à commu-
nitate Ecclesie, vrbis facit ut emiserit expungat, excidantur.*
Hæc sanctissimi Patres, erigentes aduersus Regum
sententiam in pro arbitrio conc. denitū petentibus bona
Ecclesiastica: quibus quidem constituendis fuisse adiu-
uato Theodoretum Regem, ex his, quæ in idem ad Con-
cilium vocati sacratissimi Antistites præfati sunt, intelli-
gi posse videtur, dum aiunt: *Cum in Dei nomine, congregata
S. Spiritu, constanti domino clarissimo pioq. Rege Theodo-
retus in Araricum vrbis S. Synodus conuenisset, vrbis, flexis in
vrbis genibus pro Rege, prædicit vrbis, & sic igitur consen-
siente Rege (vt vides) contra Reges manus iniicientes
in bona Ecclesie idem Patres eosdem quos
denitū canones sancierunt. Ex quibus magis mag. Ique
Notatores Principes facile arguantur, qui in iustis
ita bonis Ecclesiasticis, inuenere tandem pleu. lo pro-
plitas, qui ex eorum sententia id posse fieri responde-
rent, maiorem adhibentes idem arte pijs penitus men-
tis salutaria, nequam spiritus agnatis apostatis ex mona-
cho petitis & impis, quam tot tantique sanctissimis
Patribus, in quibus inhabitali Spiritum sanctum, Deus
multiplici miraculorum editione monstrauit.*
Theodoretus igitur Rex maxime pius, detestatus
vrbis, quæ à suo ipsius patre Theodorico terram
Ecclesiasticam inualore sepius in S. Episcopos & bona
Ecclesia un fuerat perpetrata, et hæc regni, non ta-
men peccata esse voluit, quam longe auerlatas, in om-
nibus immunitat Ecclesiasticæ. studuit esse consultum,
sanctiq. Ecclesiasticas leges, quibus iura antiqua Eccle-
sia vrbis a penitus seruauerat, atque illi, qui prauit mer-
sistent abibus sanctis tollerentur. S. cilia: quem imi-
tanti in his filius heres noluit, sed perpetræ ab eo facta per
Episcopos corrigi, cur fideles Principes auerlati non de-
beret. Porro hæc omnia accepta ferenda esse videntur san-
ctissimo viro Nicetio Episcopo Treuentini, qui hinc Ar-
uerentem interfecti Synodo, quod eundem Theodoretum
Regem prius motibus deprauit ad meliorem frugem
sape reprehendendo (vt ex Gregorio b. patet) conuertit.
Exeunt insuper alij eodem Concilij canones ad disci-
plinam Ecclesiasticam restituendam consuetudamq. ab illis
Patribus constituti, quos in pro animi arbitrio cõsulas: hæc
nobis modo satis ad horum temporum Gallicæ Ecclesie
liberam insinuant. Cæterum et si hæc saluberrima appo-
sita sunt vrbis sepe in remedia, haud tamen factum est, vt
postea minime curus eruperit: vt plane in his plurimum
fuerit Galliarum S. Episcopis insinuantum: prout quæ
sunt sepe locis inferius dicentur, significabunt.*